

Strateginis susitikimas Renhofo pilyje: Europos diaspora ir diplomatai kartu ruošis ateities iššūkiams

Lapkričio 20–22 dienomis istoriniame lietuvybės židinyje Vokietijoje – Hiutenfelde, Renhofo pilyje – vyks penktasis Lietuvos Respublikos ambasadorių Europos šalyse ir Europos lietuvių bendruomenių pirmininkų suvažiavimas. Šiemet pirmą kartą prie suvažiavimo prisijungs ir Šaulių sąjungos padalinių diasporoje vadovai. Pagrindinės susitikimo temos – valstybės ir diasporos partnerystė stiprinant Lietuvos saugumą, pilietinį atsparumą ir pasirengimą krizėms bei pasiruošimas artėjančiam Lietuvos pirmininkavimui Europos Sąjungos Tarybai.

Ana Vengrovskaja | Pasauliolietuvis.lt

Istorinėse Renhofo pilies ir Vasario 16-osios gimnazijos patalpose tris dienas posėdžiaus dalyviai iš beveik 30 Europos valstybių: Lietuvos užsienio reikalų ministras Kęstutis Budrys, krašto apsaugos viceministras Tomas Mikelkevičius, ambasadų ir atstovybių užsienio šalyse vadovai, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės (PLB) valdybos nariai, lietuvių bendruomenių ir jaunimo sąjungų pirmininkai ir Lietuvos šaulių sąjungos, Užsienio reikalų ir Krašto apsaugos ministerijų atstovai.

Krizinėse situacijose, kaip rodo teorija ir praktiniai mokymai, lemiamu

> ***veiksniu tampa tarpusavio pasitikėjimas. O pasitikėjimą galima užsiauginti tik tuomet, kai žmogų esi matęs gyvai, su juo susipažįsti.***

Lemiamas veiksnys – tarpusavio pasitikėjimas

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkė Dalia Henke pabrėžia, kad šių dienų geopolitiniame kontekste itin svarbu organizuoti gyvus susitikimus, kuriuose vyktų ne tik formalios, bet ir neformalios diskusijos. Pašnekovė atkreipia dėmesį, jog būtent tokių gyvų susitikimų metu užmegzti ryšiai ir įgytas tarpusavio pasitikėjimas tampa lemiamais veiksniais krizinėse situacijose.

„Mums būtina ir neformaliai bendrauti su diplomatinėmis atstovybėmis. Krizinėse situacijose, kaip rodo teorija ir praktiniai mokymai, lemiamu veiksniu tampa tarpusavio pasitikėjimas. O pasitikėjimą galima užsiauginti tik tuomet, kai žmogų esi matęs gyvai, su juo susipažįsti. Būtent todėl šis suvažiavimas rengiamas be jokių nuotolinių prisijungimų – jo esmė yra gyvas santykis ir tiesioginis ryšys“, – pabrėžia PLB pirmininkė Dalia Henke.



PLB pirmininkė Dalia Henke | Seimo kanceliarijos nuotr. (autorė Viktoriia Chorna)

Kalbėdama apie renginio organizacinius užkulisius, Pasaulio Lietuvių

Bendruomenės pirmininkė Dalia Henke pabrėžia, kad šis aukščiausio lygio susitikimas gimsta iš glaudžios kelių organizatorių partnerystės: pagrindiniai renginio iniciatoriai yra PLB, Užsienio reikalų ministerija per Lietuvos Respublikos ambasadą Vokietijoje ir Vokietijos lietuvių bendruomenė, prisiimantys tiesioginį organizacinį bei logistinį krūvį vietoje. Prie šio organizacinio branduolio taip pat prisideda svarbūs partneriai ir rėmėjai – Vasario 16-osios gimnazija bei Lietuvos krašto apsaugos ministerija.

„Šio renginio organizavimas remiasi glaudžia ir lygiaverte Užsienio reikalų ministerijos bei Pasaulio Lietuvių Bendruomenės partneryste, jungiančia valstybės diplomatiją ir diasporos visuomeninį aktyvumą“, – teigia PLB vadovė.

D. Henke primena, kad po 2022 m. sėkmingai atnaujinto suvažiavimo buvo sutarta nuosekliai tęsti šį formatą. Planuojama, kad susitikimas bus įtvirtintas kaip periodinis, kas dvejus metus Vokietijoje vykstantis strateginis diplomatijos ir diasporos forumas.

Suvažiavimų Hiutenfelde užuomazgos

Nors oficialiai skaičiuojama, kad šio formato suvažiavimas Renhofo pilyje vyksta penktą kartą (oficialiai renginiai vyko 2008, 2009, 2014, 2022 ir dabar – 2026 metais), pačia bendradarbiavimo pradžia ir tradicijos užuomazga pagrįstai galima laikyti 2005 m. rugsėjo 16–18 d. Hiutenfelde vykusį Europos šalių lietuvių bendruomenių atstovų susitikimą.

Tada, prieš daugiau nei du dešimtmečius, į Vokietiją susirinko atstovai iš Airijos, Belgijos, Danijos, Didžiosios Britanijos, Ispanijos, Latvijos, Prancūzijos ir Vokietijos. Susitikime dalyvavo tuometinė Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos (PLJS) pirmininkė Dalia Henke, Lietuvos Respublikos ambasadorius Berlyne Evaldas Ignatavičius, Tautinių mažumų ir išeivijos departamento (TMID) atstovė Violeta Raulynaitienė bei Vokietijos lietuvių institucijų lyderiai.

Kaip 2005 m. spalio numeryje rašė žurnalas „Pasaulio lietuvis“, tas susitikimas tapo pirmuoju impulsu, paskatinusiu idėją Hiutenfelde įkurti Europos lietuvių kultūros centrą ir sutelkti iniciatyvinę grupę Europos lietuvių bendradarbiavimui koordiuoti. Būtent ši iniciatyva po kelerių metų išaugo į formalų diplomatinį suvažiavimą.

Pirmasis oficialus Lietuvos diplomatinių atstovybių vadovų ir Europos lietuvių

bendruomenių pirmininkų suvažiavimas įvyko 2008 m. sausio 25–27 d. Hiutenfelde. Netrukus po Lietuvos įsiliejimo į Šengeno erdvę surengtame susitikime buvo aptarti užsienyje gyvenančių lietuvių ryšių su Lietuva stiprinimo, lietuvių bendruomenių ir Lietuvos diplomatinių atstovybių bendradarbiavimo bei tautinio tapatumo išsaugojimo klausimai. Daug dėmesio skirta lituanistinių mokyklų veiklai, lietuvių dalyvavimo politiniame gyvenime, pilietybės išsaugojimo, grįžimo į Lietuvą galimybių ir Lietuvos kultūros bei istorinio paveldo pristatymo Europoje klausimams. Taip pat pabrėžta būtinybė geriau koordinuoti išeivijos reikalus, remti lietuviškas iniciatyvas ir aktyviau įtraukti užsienio lietuvius į Lietuvos gyvenimą.



Europos LB pirmininkų ir LR ambasadorių suvažiavimas



Pasaulio Lietuvis

AKTUALIJAS
APTARĖ
DIPLOMATAI IR







Suvažiavimai Hiutenfelde 2008, 2009 ir 2014 m. | „Pasaulio lietuvis“ žurnalo ir organiatorių nuotr.

Antrasis suvažiavimas Hiutenfelde vyko 2009 m. vasario 1–2 d., jame daugiausia dėmesio skirta užsienio lietuvių bendradarbiavimo su Lietuvos institucijomis, lietuvybės puoselėjimo, politinio atstovavimo ir pilietybės išsaugojimo klausimams.

„Jeigu Lietuva atsisako suteikti mums Konstitucijoje užfiksuotą prigimtinę teisę būti Lietuvos piliečiais, nesistengia sudaryti geresnių sąlygų aktyviam dalyvavimui politinėje erdvėje, tuo atskirdama mus nuo Lietuvos piliečių, kas tuomet mus dar skatina ir toliau aktyviai prisidėti prie jos gerovės?“ – sakė tuometinė PLB valdybos pirmininkė Regina Narušienė.

Renginyje taip pat aptartos lituanistinių mokyklų rėmimo, lietuviškų renginių finansavimo, konsulinių paslaugų gerinimo ir užsienio lietuvių dalyvavimo Lietuvos politiniame gyvenime galimybės.

2014 m. vykusiame suvažiavime buvo aptarti Lietuvos darbotvarkės ES klausimai, diplomatų bendradarbiavimas su Europos lietuvių bendruomenėmis, sprendžiami bendruomenėms aktualūs klausimai. Renginyje dalyvavo per 30 bendruomenių atstovų iš 15 Europos šalių, apie 40 diplomatų ir užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius.



Užsienio reikalų ministerija apdovanojo Vokietijos lietuvių bendruomenę | G. Pociaus nuotr.

Po ilgesnės pertraukos ketvirtasis suvažiavimas įvyko 2022 m. spalį. Jo postūmiu tapo noras susitikti ir vėl gyvai koordinuoti veiksmus po COVID-19 pandemijos bei vasarį Rusijos pradėto karo prieš Ukrainą. Susitikime diplomatinių atstovybių ir lietuvių bendruomenių atstovai diskutavo valstybės ir diasporos bendradarbiavimo klausimais, svarstė naujų partneryščių bei bendrų projektų įgyvendinimo galimybes, aptarė XVIII Vyriausybės programos prioritetų įgyvendinimą, informacijos apie Lietuvą sklaidos, lietuvybės puoselėjimo, švietimo programų

įgyvendinimo, pilietiškumo skatinimo, organizacijų stiprinimo iššūkius ir galimybes.

2022 m. suvažiavime Vokietijos lietuvių bendruomenei už beveik septynių dešimtmečių veiklą buvo įteiktas garbingas Užsienio reikalų ministerijos apdovanojimas – „Aukso Vytis“.

Lietuvybės širdis Europoje – Renhofo pilis

D. Henke pasakoja, kad suvažiavimo vieta pasirinkta neatsitiktinai. Hiutenfelde esanti Renhofo pilis ir jos teritorijoje veikianti Vasario 16-osios gimnazija jau septynis dešimtmečius yra unikalus lietuvybės židinys Vakarų Europoje. Nuo 2007 m. čia veikė ir Europos lietuvių kultūros centras, kuris šiuo metu yra sustabdęs veiklą.

„Simboliška, kad suvažiavimas organizuojamas būtent čia – Renhofo pilyje, kuri yra vienintelis Europos lietuvių bendruomenėms priklausantis nekilnojamojo turto objektas ir tikrasis lietuvybės centras Europoje. Tai unikali vieta Vokietijos širdyje, kur jau nuo 1953 metų nepertraukiamai plazda Lietuvos vėliava. Ši kadaise Rotschildų šeimai priklausiusi pilis yra didžiulis Vokietijos, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės ir visos Europos lietuvių pasididžiavimas“, – akcentuoja PLB pirmininkė.



Vokietijos lietuvių bendruomenei įteiktas Aukso Vytis – garbės ženklas „Už pasaulio lietuvių nuopelnus Lietuvai“. Suvažiavimo organizatorių nuotr.

Naujas dėmuo darbotvarkėje: Šaulių sąjunga

Vienas ryškiausių 2026 m. suvažiavimo bruožų – saugumo ir gynybos tematikos iškėlimas į pirmąjį planą. Pirmą kartą renginyje dalyvaus Europos šalyse aktyviai besikuriančių Lietuvos šaulių sąjungos padalinių vadovai bei Lietuvos šaulių sąjungos centrinės vadovybės atstovai iš Lietuvos ir Lietuvos krašto apsaugos viceministras.

> *Šiemet suvažiavimą papildė visiškai naujas dėmuo – pirmą kartą į jį pakviesti Šaulių sąjungos atstovai. Tai demonstruoja ypatingą saugumo temos svarbą bei faktą, kad Europoje aktyviai steigiami šaulių padaliniai.*

D. Henke pasakoja, kodėl šis sprendimas yra kertinis šių dienų geopolitinėje tikrovėje.

„Šiemet suvažiavimą papildė visiškai naujas dėmuo – pirmą kartą į jį pakviesti Šaulių sąjungos atstovai. Tai demonstruoja ypatingą saugumo temos svarbą bei faktą, kad Europoje aktyviai steigiami šaulių padaliniai. Pirmą kartą juos įtraukiame į suvažiavimo darbotvarkę ir turinį. Tai rodo mūsų pasirengimą susitelkti: jei, neduok Dieve, ateitų ta „diena X“, bendruomenės, jaunimo sąjungos, šauliai ir diplomatinės atstovybės turi veikti išvien kaip viena komanda“, – aiškina PLB vadovė.



PLB pirmininkė D. Henke ir Ukrainos lietuvių bendruomenės pirmininkė Dalia Makarova | G. Pociaus nuotr.

Šaulių sąjungos plėtra Europoje per pastaruosius kelerius metus įgijo itin didelį pagreitį. Pasak D. Henke, nekinetinė šaulių veikla užsienyje – pilietinis atsparumas, dezinformacijos atpažinimas, parama krizinėse situacijose – tampa galinga paspirtimi tiek pačioms bendruomenėms, tiek Lietuvos diplomatinėms atstovybėms.

Pranešimai, diskusijos ir strateginės dirbtuvės

2026 m. suvažiavimo darbotvarkėje daugiausia dėmesio skiriama darbinėms, strateginėms dirbtuvėms, atviroms diskusijoms ir praktiniams įgūdžiams gilinti.

Pagrindinę suvažiavimo dalį pradės Lietuvos užsienio reikalų ministras Kęstutis Budrys, kuris apžvelgs esmines Lietuvos užsienio, saugumo ir europinės politikos aktualijas. PLB pirmininkė Dalia Henke dalinsis Pasaulio Lietuvių Bendruomenės iššūkiais ir perspektyvomis greitai besikeičiančiame pasaulyje. Pranešimus vainikuos diskusija „Valstybė ir diaspora – ryšys, kuriantis stipresnę Lietuvą“, kurią moderuos portalo *15min.lt* vyriausiasis redaktorius Vaidotas Beniušis. Šioje bendroje sesijoje Lietuvos Respublikos ambasadoriai, lietuvių bendruomenių pirmininkai, Šaulių sąjungos bei jaunimo lyderiai kartu su Lietuvos krašto apsaugos ir užsienio reikalų ministerijų atstovais ieškos atsakymų, kaip efektyviai koordinuoti veiksmus geopolitinių iššūkių ir krizinių situacijų metu. Šioje sesijoje dalyvaus Lietuvos krašto apsaugos viceministras Tomas Mikelkevičius.

Vėliau dalyviai išsiskirstys į dvi lygiagrečias darbo sesijas. Ambasadoriai aptars pasirengimą pirmininkauti Europos Sąjungos Tarybai 2027 m. ir kitas diplomatinio darbo aktualijas, o diasporos atstovai rinksis į praktines strategines dirbtuves, jose bus aptartas užsienio lietuvių vaidmuo stiprinant pilietinį atsparumą ir krizinių situacijų valdymas.

> ***Bendruomenės turi aiškiai suvokti savo vaidmenį stiprinant pilietinį atsparumą bei pasirengimą informacinėms, geopolitinėms ir kitoms galimoms krizėms.***

PLB pirmininkės Dalios Henke teigimu, diasporai skirtos dirbtuvės remsis balandžio mėnesį Hiutenfelde vykusių pratybų ir „Vyčio skydo“ pamokomis. Dirbtuvės sutelktos į keturias esmines kryptis: organizacinius iššūkius bei krizinę komunikaciją, nepertraukiamo ryšio su ambasadomis ir URM užtikrinimą krizės atveju, informacinį atsparumą kovojant su dezinformacija, praktinės pagalbos bei veiksmų ribų apibrėžimą, atskiriant diasporos globos bei resursų valdymo funkcijas nuo valstybės institucijų uždavinių, ir tarptautinį solidarumą, apimantį nekinetinę šaulių veiklą, jaunimo įtraukimą bei paramą Ukrainai.



Lietuvos ambasadorių ir lietuvių bendruomenių Europoje lyderių susitikimas Vokietijoje | G. Pociaus nuotr.

PLB pirmininkė Dalia Henke pabrėžia, kad pagrindinis tikslas – pasiekti labai konkrečių, pragmatinių rezultatų.

„Svarbiausia, kad iš šio suvažiavimo išsivežtume aiškiai identifikuotus mūsų organizacijų atsparumo iššūkius ir tiksliai žinotume, kur nukreipti pastangas. Bendruomenės turi aiškiai suvokti savo vaidmenį stiprinant pilietinį atsparumą bei pasirengimą informacinėms, geopolitinėms ir kitoms galimoms krizėms. Čia privalome eiti į gylį ir priimti labai konkrečius sprendimus“, – teigia D. Henke.

Drauge suvažiavimo organizatoriai kelia svarbius uždavinius ir Lietuvos diplomatiniam korpusui.

„Ambasadoriai taip pat turi išsivežti aiškią žinutę – visų pirma, pamatyti visą mūsų diasporos įvairovę ir realiai įvertinti, kokius uždavinius bendruomenės geba įgyvendinti. Išgirdę kitų šalių pavyzdžius, diplomatai galbūt pamatys, kad kai kurie bendruomenių nariai gali nuveikti kur kas daugiau, nei tikėtasi, arba

priešingai – kad kai kurios lūkesčių kartelės galbūt yra užkeltos per aukštai“, – pažymi PLB pirmininkė.



Lietuvos ambasadorių ir lietuvių bendruomenių Europoje lyderių susitikimas Vokietijoje | G. Pociaus nuotr.

Turininga kultūrinė programa

Paskutinę suvažiavimo dieną vyks URM Komunikacijos ir kultūrinės diplomatijos departamento direktoriaus pavaduotojo Giedriaus Galkausko bei Pirmininkavimo ES Tarybai grupės vadovės Lyros Puišytės-Bostroem pranešimas ir diskusija „Svarbiausios Lietuvos užsienio politikos žinutės ir jų sklaida“. Joje bus aptariama, kaip bendruomenės ir diplomatai gali vieningai transliuoti esmines valstybės žinutes tarptautinėje erdvėje.

Trijų dienų darbinę sesiją vainikuos suvažiavimo apibendrinimas, kuriame išvadas ir priimtus sprendimus pristatys PLB pirmininkė Dalia Henke ir Lietuvos

Respublikos ambasadorius Vokietijoje Giedrius Puodžiūnas.



Lapkričio 22 d. Renhofo pilyje vyks tarptautinės parodos „SEEKING FREEDOM 7.0“ atidarymas ir susitikimas su menininke Monika Lionaite | Organizatorių nuotr.

Be pagrindinių diskusijų ir strateginių dirbtuvių, suvažiavimo dalyvių laukia itin turininga kultūrinė programa: pažintinė ekskursija po Renhofo pilį bei Vasario 16-osios gimnaziją, iškilmingas vakaro priėmimas Dr. Carlo Benzo automobilių muziejuje Ladenburge, pamaldos Renhofo pilies koplyčioje ir dalyvavimas tarptautinės parodos „Laisvės Sieka“, kuria kuruoja Globalios Tauragės ambasadorė Švedijoje ir Australijoje Monika Lionaitė, atidaryme.

Medijų rėmimo fondo (MRF) remiamas projektas „Pasaulio lietuvių informacinio atsparumo ir pilietinio pasirengimo didinimas: „Atspari diaspora – stipri Lietuva“

Jei norėtumėte publikuoti straipsnį prašome nekeisti straipsnio pavadinimo, nurodyti informacijos šaltinį, autorių ir projekto pavadinimą.